

ANTROPOLOGIJA IGRE U POSTMODERNIZMU (HOMO LUDENS)

Dr. sc. Luka Maršić

Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice Zagreb

Sažetak

U postmodernističkom zapadnom svijetu natruhe patologije kod mnogih individualnosti pod utegom utilitarističkih ideja i težnjama da se dohvate objektivni koncepti materijalnoga u izgradnji sretne i slobodne osobe, pretvorila se u koncept patologije i nemogućnost da subjekt izdrži tu količinu objektivne sreće, isforsiranih potreba, atributnih žudnji. Subjekt se guši u ponuđenoj slobodi kroz tehnološku dostupnost od hrane, kocke, klađenja, do raznih droga i pomagala koja stvaraju iluziju realnoga i dohvatljivog. Žuđeni objekt, realno nepotreban i dalek od esencijalnih važnosti i potreba, postaje uteg duhovno izgubljenog pojedinca izoliranog od mišljenja i potrebe za njim, opterećenog makro planovima za očuvanje stabilnosti sustava. U jednoj od svojih knjiga Joseph Ratzinger, odnosno papa Benedikt XVI. govoreći o usponima i padovima kaže da svako životno razdoblje kod neke osobe treba pronaći svoju zrelost, a ako je drugačije onda dolazi do pada u nezrelost. Taj raskorak što ga potencira epoha društvenosti i njena noseća platforma u postmodernističkom sustavu egzistenciji, razdvaja osobe njihovim unutrašnjim i vanjskim potrebama koje postaju nedostižne i nedohvatljive, a prezentiraju se u svojoj pojavnosti kao nužnost za svakoga pojedinca. Unutrašnja potreba za imati i biti pri proizvodnji vrijednosti izaziva refleksnu radnju i potenciranje mentalnih procesa za žudnjom prema osvajanju objektiviteta neke stvari, materije, predmeta, dovodeći subjektivitet pojedinca do granica u kojima se gubi racionalni koncept mišljenja i djelovanja samog sebe u odnosu na svoje fiziološko biološke potrebe i stvarne socijalne uloge u društvu. Naglo bujanje pohlepe koja u nekom graničnom biološkom pozicioniranju prema sredstvima imanja, odnosno posesivnosti i legitimiranju kroz sociološke obrasce ponašanja i smještaja u okviru društveno ekonomskih vrijednosti, proklizala je prema djeci i njihovoj biološkoj refleksnoj dimenziji u odnosu prema nepotrebnim stvarima koje u sebe nosi tržišni i takmičarski ciklus/cirkus sličan odraslom konceptu gledanja na stvarnosti, postajući nepravedno dio proizvodnog ciklusa nepotrebne i isforsirane posttehnološke žudnje.

Ključne riječi: postmodernizam, žudnja, iluzija, fikcija, sloboda

Životopis

Luka Maršić rođen je 1967. godine u Imotskom. Po struci adiktolog, a doktorirao je na temu „Afekti kod Platona i Hegela. Filozofijska objašnjenja aspekta ovisnosti“. Od 1995. zaposlen je u Kliničkom bolničkom centru Sestre milosrdnice u Zagrebu na Odjelu ovisnosti u „detoks“ programu pri Klinici za psihijatriju. Jedan je od supokretača prve Dnevne bolnice ovisnosti u Zagrebu u kojoj je i danas zaposlen. Pri istoj Klinici na Zavodu za socijalnu psihijatriju, psihoterapiju i psihodijagnostiku na čelu s prof. Križom Katinićem pokreće prvo savjetovalište u Hrvatskoj za tzv. „nesupstancijalne ovisnosti“. S dr. Robertom Torreom 1996. godine pokreće projekt Psiha - Savjetovalište za intelektualnu i psihičku pomoć, a 1999. godine i prvi Klub liječenih narkomana (Anonimni narkomani) u ovom dijelu Europe. Godine 2007. s prof. Zoričićem i dr. Torreom pokreće prvi Klub liječenih ovisnika o kocki (KLOK). Sudjeluje na nizu kongresa u zemlji i inozemstvu, te održava redovita stručna predavanja koja su organizirana u sklopu Klinike za psihijatriju. Autor je i koautor niza stručnih i znanstvenih radova, knjiga, s naglaskom na problematiku ovisnosti. Oženjen je i otac dvoje odraslih ljudi.

OSOBA, STRASTI I ODGOJ ŽELJA U KONTEKSTU OVISNOSTI O KOCKANJU

Doc. dr. sc. Mirjana Pinezić

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu

Sažetak

Osoba koja je uvijek i odnosno biće, u svojoj najdubljoj nutrini teži zajedništvu i blaženim životom s Bogom. Sve su njezine težnje izvorno upravljene na taj zadnji cilj, pa čak i strasti, želje i osjećajno-osjetni aspekt osobe. Sekularističko-materijalistički stil današnjice snažno djeluje na strasti preko vanjskih osjeta zbog čega se razvijaju razne ovisnosti o vanjskim, materijalnim stvarima. Strasti i osjećaji su ipak određeni i duhovnom stvarnošću pa se prema tome najdublje želje srca mogu usmjeravati na dobro, uključujući u taj proces i senzitivno-tjelesnu dimenziju osobe čiji osjeti trebaju biti tako odgojeni da se preusmjeravaju na ono za što su izvorno stvoreni. Budući da problem ovisnosti o kockanju podrazumijeva iskrivljavanje požudnih strasti koje se pretvaraju u mane, potpuno oslobođenje od ovih ovisnosti iziskuje, stoga cjeloviti pristup osobi u njezinoj duhovno-osjećajno-osjetnoj dimenziji.

Ključne riječi: strasti, osjeti, teologija tijela, želja, srce

Životopis

Mirjana Pinezić rođena je u Rijeci 1973. Diplomirala je 1999. g. na Teologiji u Rijeci (područni studij Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, Sveučilište u Zagrebu). Postdiplomski studij (magisterij) iz moralne teologije završila je 2001. g. u Rimu na Papinskom gregorijanskom sveučilištu. Naziv magisterskog rada bio je: „La natura e le virtù della donna nel pensiero di Edith Stein“ (Narav i kreposti žene u misli Edith Stein). Doktorat iz Teologije upisala je 2001. g. na Papinskom lateranskom sveučilištu, gdje je 2008. g. obranila doktorsku radnju pod nazivom „Antopologia e morale nello sviluppo del pensiero di Edith Stein“ (Antropologija i moral u razvoju misli Edith Stein). Od 2009. predaje na Teologiji u Rijeci, a od 2023. radi na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Splitu. Područje njezinog interesa su teme: Edith Stein, odnos antropologije i morala, i teologija tijela.

KOCKANJE U MORALNOJ PROSUDBI I ISPOVJEDNOJ PRAKSI

Prof. dr. sc. Vladimir Dugalić

Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu Sveučilišta u Osijeku

Sažetak

Igre na sreću same po sebi nisu moralno zlo ukoliko se shvaćaju kao oblik zabave i poštuju se ugovor kojim se stranke obvezuju da će dati pobjedniku nagradu te je isključen svaki oblik prijevare i prijetvnosti. Međutim, kockanje danas postaje sve veći društveni problem jer urušava javno zdravlje, ali i izazov za moralnu prosudbu jer često prelazi u stanje ovisnosti koja urušava dostojanstvo osobe, a nerijetko dovodi i do gubitka imovine i osobu dovodi do siromaštva. Takva osoba urušava sve obiteljske i društvene odnose jer upada u sve veće dugove iz kojih često nema izlaza te nerijetko pribjegava lažima, krađama, prevarama. Prema tome u moralnoj prosudbi osobe koja je zarobljena ovakvom ovisnošću potrebno je uvidjeti u kojoj mjeri ona gubi moć kontrole i smanjuje kritičnost subjekta, oduzimajući mu slobodu i sposobnost djelovanja i mišljenja. Grešna je navika te se mora govoriti o moralnoj odgovornosti *in causa* te prosuditi koliko je ovisnik mogao predvidjeti štetne i grešne posljedice stečene navike. Drugim riječima, ovisniku se *ne može pripisati aktualna volja* u činima koje izvršava jer se radi o bolesniku i njegova osobnost nije više slobodna: on osjeća neodoljivu privlačnost prema kockanju. Ipak, dužan je povjeriti se onome koji ga može ozdraviti i slijediti postupak oslobađanja od ovisnosti. Međutim, ukoliko netko nakon liječenja ponovo nastavi s kockanjem tada se takvu osobu mora smatrati potpuno *odgovornom* za sve posljedice. U ispovjednoj praksi treba postupiti razborito i ne odbiti odrješenje osobi koja se kaje i nastoji se izvući iz pakla kocke. Takvoj osobi treba iskazati Božje milosrđe i dati joj podršku, što se ne može reći za osobu koja ne želi shvatiti težinu svoje grešne situacije i ne želi promijeniti svoj život.

Ključne riječi: kockanje, ovisnost, moralna prosudba, odgovornost, ispovijed

Životopis

Vladimir Dugalić, svećenik je Đakovačko-osječke nadbiskupije i redoviti profesor na Odsjeku za praktičnu teologiju i novu evangelizaciju, Katedri moralne teologije, socijalnog nauka Crkve i liturgike na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu. Na matičnoj instituciji izvodi kolegije iz moralne teologije i socijalnog nauka Crkve, a kao vanjski suradnik i na Medicinskom fakultetu osječkog Sveučilišta te na poslijediplomskom studiju iz moralne teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Do sada je objavio tri autorske znanstvene knjige te preko trideset znanstvenih i stručnih članaka, a sudjelovao je i u tri znanstveno-istraživačka projekta. Član je *Društva socijalnih etičara Srednje Europe* sa sjedištem u Beču, *Mariološkog instituta* Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Komisije *Iustitia et pax Europe* sa sjedištem u Bruxellesu kao i panela za vrednovanje Hrvatske zaklade za znanost u području društvenih i humanističkih znanosti. U Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji, voditelj je Ureda za promicanje socijalnog nauka Crkve i društvena pitanja te Ureda za vjernička društva. Trenutno je i član Upravnog odbora Centra za promicanje socijalnog nauka Crkve Hrvatske biskupske konferencije, Vijeća za katehizaciju i novu evangelizaciju, a obnaša i službu tajnika Komisije „Iustitia et pax“. Osim toga, član je Upravnog vijeća Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU-a u Đakovu te predsjedništva Kluba dekana Hrvatske.

KANONSKO-PRAVNE POSLJEDICE OVISNOSTI O KOCKI NA SPOSOBNOST ZA ŽENIDBU

Izv. prof. dr. sc. Slavko Zec

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Područni studij Teologije u Rijeci

Sažetak

Ovisnost o kocki je fenomenološki sve prisutnija među mlađom populacijom i postaje sve ozbiljniji društveni problem. To potvrđuje i činjenica da je Američko psihijatrijsko društvo tu ovisnost 2013. godine uvrstilo na popis klasificiranih bolesti. Radi se dakle o ozbiljnom mentalnom poremećaju koji može ugroziti svakodnevno funkcioniranje i kvalitetu života ovisnika. Budući da je znanstveno-stručni skup o kocki multidisciplinaran, tom će problemu biti pristupljeno s više vidika, pa tako i onog psihologijskog i psihijatrijskog, stoga će u ovom predavanju biti razmotren specifičan kanonsko-pravni vidik ovisnosti o kockanju. Pod tom optikom osobito će biti u središtu pitanje: kakve posljedice ta ovisnost ostavlja na osobu podložnu kockanju, a u vidu kanonsko-pravne sposobnosti za valjano sklapanje sakramentalne i/ili kanonske ženidbe? Potrebno je usredotočiti se na pojam ovisnosti, bez obzira radi li se o ovisnosti o alkoholu, psihoaktivnim tvarima (drogama), internetu, ili u ovom slučaju o kockanju i igrama na sreću. To nas vodi prema istraživanju mehanizma same ovisnosti te kako ona utječe na strukturu ličnosti i psiho-fizičke sposobnosti ovisnika. S obzirom na sklapanje ženidbe, kanonsko-pravne posljedice se konkretno odnose na sposobnost izražavanja valjane ženidbene privole. Za valjanu ženidbenu privolu potrebno je da osoba ima ne samo pravnu nego i naravnu sposobnost za taj čin. Kad je u pitanju ovisnost o kocki osobito treba uzeti u obzir kako ona utječe na sposobnost za ženidbenu privolu prema kan. 1095, koji normira manjak dostatne uporabe razuma (br. 1), teški manjak prosuđivanja o bitnim ženidbenim pravima i dužnostima (br. 2), te nesposobnost za preuzimanje bitnih ženidbenih obveza zbog razloga psihičke naravi (br. 3).

Ključne riječi: ovisnost, mentalni poremećaji, struktura ličnosti, razum i volja, sposobnost za ženidbu

Životopis

Slavko Zec diplomirao je 1987. na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Godine 1992. postiže licencijatu, a 1996. godine doktorat iz kanonskog prava na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu, obranivši disertaciju pod naslovom: "La tossicodipendenza come radice d'incapacità al matrimonio (Can. 1095). - Scienze umane, dottrina canonica e giurisprudenza". Doktorska radnja je cjelovito objavljena u seriji "Tesi Gregoriana. Serie Diritto Canonico", n. 11 u Rimu. Redovito sudjeluje na domaćim i stranim znanstvenim skupovima, posebno na Međunarodnom simpoziju crkvenih pravnika što ga svake godine organizira Katedra kanonskog prava KBF-a, Hrvatsko kanonističko društvo i biskupija domaćin. Također, redovito sudjeluje na znanstvenom skupu u svojoj struci, što ga u Besci (Italia) organizira Fakultet kanonskog prava Papinskog sveučilišta Gregoriana pod nazivom «Colloquium Iuris Canonici». Obnaša službu sudskog vikara Krčke biskupije i pridodanog sudskog vikara pri Interdijecezanskom ženidbenom sudu prvog stupnja u Rijeci. Župnik je u župi sv. Fuske u Linardićima na otoku Krku.

PRAVO I IGRE NA SREĆU – ZAŠTITA SLABIJE UGOVORNE STRANE I PRAVO NA ZDRAVLJE

Dr. sc. Danijela Rupčić

Sollicitudo d.o.o.

Sažetak

Igre na sreću pravno predstavljaju aleatorne ugovore (lat. alea = kocka) u kojima je siguran samo ulog, a protučinidba je ugovorni rizik koji je u samoj kauzi ovih ugovornih odnosa. Ta kauza motivira korisnike igara na sreću da na kocku vrlo često stave svoje osobne sudbine koje ih od slobodnih pojedinaca pretvaraju u ranjive skupine potrebite posebne zaštite i skrbi. Osim temeljnog pitanja slobode svakog pojedinca kroz javni interes prevencije potvrđenih socijalnih rizika snažno se prožimaju zahtjev za posebnom pravnom regulativom i zahtjev za zaštitom zdravlja. Prikazat ćemo pravni okvir kojim su u RH regulirane igre na sreću s osobitim naglaskom na primjenu načela predostrožnosti te zaštitu zdravlja i prevenciju štetnih posljedica za zdravlje i dobrobit pojedinca, ali i društva u cjelini. Riječ je o vrlo profitabilnim djelatnostima i sve su snažniji zahtjevi za njihovim širenjem, no istovremeno je sve jača i svijest o mnogobrojnim pratećim rizicima. Korisnike igara na sreću potrebno je a priori zaštititi u ekonomskom smislu kao slabiju stranu, ali osobito u širem psihofizičkom smislu kao potencijalne ovisnike. Zdravlje kao ustavnopravna kategorija izdiže se iznad ostalih interesa i utječe na pravnu regulaciju igara na sreću. No, u praksi, zahtjevi suprotstavljenih interesa, onog privatnog za slobodnim obavljanjem gospodarskih djelatnosti i zaradom te onog javnog za zaštitom zdravlja i dobrobiti pojedinca i društva, ne balansiraju se u poželjnoj mjeri, što rezultira kontradiktornim rješenjima čiji je ishod sve veći broj ovisnika. Pokušat ćemo odgovoriti na pitanje na koji način je potrebno učinkovito regulirati igre na sreću da bi se nepoželjni učinci sveli na najmanju moguću mjeru.

Ključne riječi: igre na sreću, pravna zaštita zdravlja, ludopatija, prevencija

Životopis

Danijela Rupčić diplomirala je pravo 1999. na Pravnom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Postigla je licencijat iz bioetike 2011. na *Ateneo Pontificio Regina Apostolorum*. Godine 2014. doktorirala je s temom „Biotehnološki izumi i zaštita temeljnih ljudskih prava – The whole content approach” na združenom doktorskom 36 studiju *Il Diritto dei Servizi nell’Ordinamento Italiano ed Europeo*. Od 2000. do 2005. zaposlena je kao znanstvena novakinja na Pravnom fakultetu u Osijeku, a u istom razdoblju radi i kao tumač za talijanski jezik pri Županijskom sudu u Osijeku. Kao projektna menadžerica zaposlena je od 2005. do 2011. u Hrvatsko-talijanskoj udruzi (Rim, Italija) i na Europskom sveučilištu u Rimu (2011. – 2012.). Dužnost voditeljice ureda Svjetskog kongresa AIDA (*Association Internationale de Droit des Assurances*) *Fondazione Generali*, u Rimu obnašala je od 2013. do 2015. Trenutačno je zaposlena kao voditeljica ureda i pravnih poslova i savjetovanja Sollicitudo d.o.o. (2016. –), a od 2020. vanjska je suradnica Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Od 2011. do 2016. bila je i vanjska suradnica Katedre privatnog prava Europskog sveučilišta u Rimu. Sudjelovala je u brojnim znanstvenim projektima i međunarodnim znanstvenim skupovima. Članica je Izvršnog vijeća talijanskog odjela Međunarodne udruge prava osiguranja (AIDA) sa sjedištem u Torinu, Hrvatsko-talijanske udruge u Rimu, Vijeća za život i obitelj Hrvatske biskupske konferencije. Potpredsjednica je Hrvatsko-talijanskog instituta za trgovinske razmjene sa sjedištem u Rimu. Udana je i majka troje djece.

ALEA IACTA EST...

Prof. prim. dr. sc. Trpimir Glavina
Klinički Bolnički Centar Split, Klinika za psihijatriju

Sažetak

Civilizacijski trenutak u kojem živimo i svekolike mijene koje nosi, neminovno njedre i svoje „nuspojave“. Izniman, gotovo dramatičan tehnološki napredak, nezabilježen do sada u povijesti, a kojeg živimo i svjedočimo, naše emocionalno ne može pratiti jednakim tempom. Zato je naše, posebice, mentalno funkcioniranje i zdravlje u sve ozbiljnijim iskušenjima. Kako bi pokušavali kompenzirati taj jaz, nerijetko zalazimo i u ovisničko ponašanje. Ovisnost o kocki, kao jedna od paradigmi, danas dobiva sve atribute velikog sociološkog i medicinskog problema.

Ključne riječi: civilizacijske nuspojave, ovisnost o kocki

Životopis

Trpimir Glavina, primarijus i subspecijalist biologijske i forenzičke psihijatrije. Pročelnik je Katedre za psihijatriju Medicinskog fakulteta u Splitu i predstojnik Klinike za psihijatriju KBC Split. Predsjednik je Etičkog povjerenstva Hrvatskog psihijatrijskog društva, a u dva mandata je bio član Etičkog povjerenstva Medicinskog fakulteta u Splitu. Voditelj je Referentnog centra za dugodjelujuće antipsihotike Ministarstva zdravstva RH pri Klinici za psihijatriju KBC Split. Član je Nacionalnog povjerenstva za psihijatriju Ministarstva zdravstva RH i član Radne skupine za usavršavanje u psihijatriji. Jedan je od osnivača zbora "Splitski liječnici pjevači" (1988.), bivši nogometaš, aktivni veteran u "Splitskim liječnicima balunjerima". Autor i koautor niza članaka, recenzent, suradnik ili autor u više elaborata, knjiga i radova u psihijatriji. Posebni interes i djelovanje iskazuje kroz holističko, sveobuhvatno promišljanje psihijatrije koristeći sociološke, filozofske i antropološke premise.

DIGITALNO DOBA I OVISNOST O INTERNETSKOM KOCKANJU

Prof. dr. sc. Danijel Labaš

Hrvatsko katoličko sveučilište, Zagreb

Sažetak

Ovisnost o internetu prema istraživanjima i klasifikaciji Kimberly Young (1995, 1996, 2004) ima više oblika. Među njima su ovisnost o pornografiji i kompulzivnom kupovanju, ulazak u ljubavne afere i igranje videoigara, ali i internetsko kockanje. *Online* kockanje ozbiljan je problem koji može prouzročiti i prouzrokuje mnogo štete kako pojedincima, tako i obitelji i društvu, premda ga često ne prepoznaju ni ne priznaju niti sam kockar, niti oni koji su mu bliski. Zahvaljujući brzom širenju novih internetskih platformi i društvenih mreža ta je vrsta ovisnosti prisutna ne samo među djecom i mladima nego i među odraslim osobama, premda se za tu vrstu ovisnosti koriste različiti termini. Mark D. Griffiths (2002) i drugi autori upozoravaju na društveno štetne posljedice *online* kockanja i ističu da se učinci novih digitalnih tehnologija u tom kontekstu ne smiju prihvaćati nekritički jer se broj ovisnika o kockanju na internetu stalno povećava te tako postaje problem na globalnoj razini. *Online* kockanje jedna je od najbrže rastućih industrija u svijetu, a riječ je o svim vrstama *online* igara koje uključuju ulaganje novca, kao što su poker, *blackjack*, automate za igre na sreću, ali i sportsko klađenje. Veliki problem u današnje doba predstavlja i svakodnevno „bombardiranje“ ponudama za kockanje koje se u oglašavanju – u tradicionalnim medijima, ali danas posebno učestalo na internetskim portalima i društvenim mrežama – prikazuje kao poželjno ponašanje koje sigurno dovodi do dobitka, to jest do bogatstva. Među znakovima ovisnosti o kockanju su: nemogućnost prihvaćanja da se ulaže više nego što si igrač može priuštiti; da se tu vrstu aktivnosti taji od obitelji i prijatelja; da se i dalje nastavlja s kockanjem bez obzira na ozbiljne posljedice; da potreba za kockanjem sve više raste i „služi“ kao bijeg od stresa, tjeskobe ili depresije; da kockar osjeća žudnju za nastavkom, a simptomi su i razdražljivost i promjene raspoloženja, nemir i nesanica i drugi. Da bi se upozorilo na ozbiljnost i opasnost o kockanju kod svih je uzrasta potrebno povećati razinu medijske pismenosti.

Ključne riječi: ovisnost o internetu, *online* kockanje, poker, igre na sreću, simptomi ovisnosti, medijska pismenost

Životopis

Danijel Labaš redoviti je profesor i pročelnik Sveučilišnog Odjela za komunikologiju Hrvatskoga katoličkog sveučilišta. Autor je, koautor i urednik više knjiga i zbornika, priručnika i edukativnih brošura s područja komunikologije, medijskoga odgoja i medijske pismenosti. Objavio je više od 100 znanstvenih radova, više desetaka stručnih radova te više stotina publicističkih i novinarskih članaka s područja komunikologije, informacijskih i komunikacijskih znanosti, filmskih i književnih kritika i osvrti te prikaza knjiga. Sudjelovao s izlaganjima na više od 50 domaćih i međunarodnih znanstvenih simpozija te na više desetaka stručnih skupova i okruglih stolova. Sudjeluje na domaćim i inozemnim znanstvenim i stručnim projektima, a voditelj je projekta „Djeca medija“ i predsjednik Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu, dobitnik Posebne nagrade žirija Zaklade „Evens Foundation“ (2017.). Član je Akreditacijskoga savjeta Agencije za znanost i visoko obrazovanje, Matičnog odbora za područje društvenih znanosti – polje informacijskih i komunikacijskih znanosti, suradnik Znanstvenog vijeća za obrazovanje i školstvo HAZU, Nacionalnog etičkog povjerenstva za istraživanja s djecom Vijeća za djecu pri Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Programskoga vijeća Hrvatske radiotelevizije, Matice hrvatske i Hrvatskog društva katoličkih novinara.

**MOJE DIJETE NE KOCKA: OBILJEŽJA RODITELJSTVA POVEZANA S KOCKANJEM
MLADIH**

Doc. dr. sc. Toni Maglica
Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu

Sažetak

Fenomen kockanja mladih u svijetu, ali i u Hrvatskoj, uglavnom se istražuje iz perspektive mladih. U ovom predavanju dat će se prikaz istraživanja kockanja mladih, ali u odnosu i iz perspektive roditelja. Veliki broj istraživanja upućuje na snažan utjecaj obiteljskih čimbenika na razvoj različitih rizičnih ponašanja i drugih negativnih razvojnih ishoda. Kroz ovo predavanje prikazat će se kako stavovi roditelja i neka roditeljska ponašanja objašnjavanju kockanje mladića u Hrvatskoj te će se na poseban način apostrofirati razlike u procjeni kockanja, ali i drugih rizičnih ponašanja od strane roditelja i njihove djece.

Ključne riječi: kockanje, mladi, roditeljstvo

Životopis

Toni Maglica docent je na Sveučilištu u Splitu, Filozofskom fakultetu gdje predaje na više odsjeka kolegije koji se bave obitelji, problemima u ponašanju i prevencijom. Većinu profesionalne karijere proveo je u neposrednom radu s djecom, mladima koja manifestiraju probleme u ponašanju i njihovim obiteljima. Kontinuirano sudjeluje u mnogobrojnim stručnim i znanstvenim projektima, provodi edukacije za djelatnike sustava socijalne skrbi u Hrvatskoj i inozemstvu i djelatnike sustava odgoja i obrazovanja i organizacija civilnoga društva. Sudjeluje u radu brojnih stručnih i znanstvenih tijela i organizacija. Član je Upravnog odbora Hrvatske komore socijalnih pedagoga.

KAKO POMOĆI, BEZ MORALIZIRANJA?

Prof. dr. sc. Zoran Zoričić

Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice Zagreb

Sažetak

U radu je prikazana uspostava oglednog modela pomoći patološkim kockarima i njihovim obiteljima, temeljena na kombinaciji inicijalnog, motivacijskog razgovora te sudjelovanja u radu terapijskih grupa poluotvorenog tipa, srednje veličine. Prikazan je razvoj grupnoterapijskog modela rada, kao i u radu korištene psihoterapijske tehnike.

Ključne riječi: grupna psihoterapija, patološko kockanje

Životopis

Zoran Zoričić, specijalist je psihijatrije, subspecijalist adiktolog i psihoterapeut. Doktorirao je 2004. godine s temom „Korelacija depresije i agresije u pacijenata ovisnika o alkoholu“. Vodeći je stručnjak s područja ovisnosti u zemlji, subspecijalist je za bolesti ovisnosti, predstojnik Zavoda za alkoholizam i druge ovisnosti na Klinici za psihijatriju KBC-a Sestre milosrdnice. Predsjednik je Hrvatskog društva za ovisnosti pri Hrvatskom liječničkom zboru i Hrvatskog saveza klubova liječenih alkoholičara, kojeg je kroz zadnjih deset godina revitalizirao. Predsjednik je svjetskog udruženja klubova liječenih alkoholičara. Utemeljitelj je i voditelj „Ljetne alkohološke škole“, vodećeg znanstveno-stručnog simpozija s međunarodnim sudjelovanjem u RH. Napisao je kao autor ili koautor tri stručne knjige i stotinjak znanstveno-stručnih radova. Osnivač je psihosocioterapijskih grupa KLOK-a, oglednog modela za tretman patoloških kockara. Licencirani je psihoterapeut s područja sistemske psihoterapije.

UKLJUČIVANJE OBITELJI U TRETMAN LIJEČENJA OVISNOSTI O KOCKANJU

Dr. sc. Željka Radošević

Klub ovisnika o kockanju – KLOK SPLIT

Sažetak

Poremećaji uzrokovani kockanjem i ovisnost o kockanju imaju negativne učinke na pojedince koji kockaju i na njihove obitelji. To su najčešće financijske poteškoće, problemi u odnosima, zanemarivanje obitelji i nasilje, poremećaji mentalnog zdravlja, kriminalne aktivnosti, pokušaji

samoubojstva i samoubojstva. Iskustvo kockarskog duga u obitelji i spašavanje od dugova često dovodi do financijskih teškoća, tjeskobe i pogoršanja odnosa među članovima obitelji. Za razliku od drugih sredstava ovisnosti poremećaj kockanja može dovesti do financijskog sloma u kratko vrijeme. Poremećaj kockanja još se opisuje kao "skrivena ovisnost" jer ukoliko rani znakovi nisu prepoznati, u trenutku kada se otkrije to može biti emocionalno traumatično i financijski pogubno za obitelj. Obitelj ima snažan utjecaj u oblikovanju pojedinca, pa i kad je ovisnost u pitanju, stoga ima i značajnu ulogu u liječenju od ovisnosti. Međutim, programi oporavka u fokusu imaju pojedinca koji je izravni korisnik usluge dok su članovi obitelji periferna tema, iako se negativne posljedice prelijevaju s pojedinca na cijelu obitelj, stoga je primarni izazov širenje fokusa liječenja s pojedinca na obitelj. Istraživanja pokazuju kako uključivanje obitelji u tretman poboljšava ishode liječenja kockanja, smanjuje individualni stres, poboljšava obiteljsko funkcioniranje i vještine suočavanja. Međutim, isto tako, kako se pronalaze čimbenici koji pospješuju oporavak od kockanja uključivanjem obitelji, s druge strane mogući su i pojavljuju se sukobi, izolacija, mentalno stanje kao zapreke koje otežavaju ili zaglavljaju proces oporavka. Uključivanje obitelji igra ključnu ulogu u liječenju, ali dolazi s dosta izazova. Od otpora promjenama do komunikacijskih problema, tijekom procesa kroz grupne i obiteljske terapijske sesije otkrivaju se prepreke koje se nalaze na putu oporavka što je ključno je za poticanje pozitivnih ishoda.

Ključne riječi: oporavak od ovisnosti, uključivanje obitelji, sistemski pristup, terapijska zajednica

Životopis

Željka Radošević rođena je 1970. godine u Splitu. Diplomirala je 1993. godine socijalni rad na Pravnom fakultetu u Zagrebu. Iste godine zapošljava se najprije u Centru za socijalnu skrb u Splitu, a potom u Ministarstvu unutarnjih poslova, Policijskoj upravi splitsko-dalmatinskoj gdje radi i danas kao policijska službenica za odnose s javnošću. Završila je niz edukacija iz područja psihosocijalne zaštite zaposlenika, bolesti ovisnosti, medijacije, braka i obitelji. Završila je sistemsku obiteljsku psihoterapiju i licencirani je obiteljski psihoterapeut. Od 2002. aktivno radi u terapijskim zajednicama klubova liječenih ovisnika, a bila je i dugogodišnja predsjednica Županijske zajednice klubova liječenih alkoholičara Splitsko-dalmatinske županije. Kao suradnica Crvenog križa sudjelovala je u kreiranju projekata usmjerenima prema populaciji mladih u riziku te je bila voditeljica projekta Savjetovalište za roditelje i projekta Provođenje posebnih obveza za maloljetnike. Kontinuirano organizira stručne skupove i seminare iz područja obiteljskog nasilja i ovisnosti za stručnjake u socijalnoj skrbi, zdravstvu, obrazovanju i sudstvu. U lokalnoj zajednici aktivno provodi projekte prevencije i liječenja bolesti ovisnosti. Članica je Saveza psihoterapeuta Hrvatske, Društva sistemskih psihoterapeuta i Hrvatske komore psihoterapeuta. Također je i članica Međunarodnog policijskog udruženja - IPA (International Police Association).